

El Govern de Mallorca serà una **realitat**

El Tribunal Constitucional ha aixecat la suspensió cautelar de la Llei de Consells de les Illes Balears i, per tant, Unió Mallorquina i Maria Antònia Munar podran veure realitzada la seva gran aspiració per a aquesta legislatura: la conversió del Consell mallorquí en el vertader "Govern de Mallorca", amb una fesomia igual a la dels governs autonòmics.

El Tribunal Constitucional aixecava, el passat 18 de maig, la suspensió cautelar de la Llei de Consells, després del recurs balear presentat davant l'alt tribunal. Això, en altres paraules, significa que aquesta llei és vigent en tot el seu articulat, des d'ara mateix. Sempre, això sí, a l'espera que el Constitucional emeti la sentència definitiva. La llei va ser aprovada pel Parlament balear la passada tardor i el desembre hi va presentar recurs el Govern espanyol. Com és habitual quan qui recorre és el Govern central, el Constitucional la deixà en suspens fins poder estudiar-la. Ara, passats cinc mesos, la decisió és que no afecta cap dret fonamental i, per tant, no cal mantenir la suspensió, tot i que això no implica res quant a la decisió definitiva. Que la Llei de Consells, doncs, es pugui posar en pràctica d'immediat té gran importància institucional i política, a Balears. D'una banda aconhorta els desitjos de qui ha estat el partit impulsor, Unió Mallorquina (UM), i, de l'altra, estableix una nova relació institucional entre els consells insulars i el Govern balear.

Una llei d'UM. Potser fora de les Balears és difícil entendre el significat polític de la decisió del Tribunal Constitucional. L'entramat institucional balear, tot i no ser *confederal*, dóna una gran importància als consells insulars, els quals són part de les institucions autonòmiques, i no solament simples organismes locals, com són, per exemple, les diputacions provincials que hi ha a la península (a les Balears no existeix Diputació).

En realitat el consells insulars, segons l'Estatut, tenen la doble condició d'ens local i autonòmic. Però la pràctica política entre 1983 i 1999 —mentre el Govern balear va estar en mans del PP—, va suposar que els consells funcionassin més com a ens locals que no com a institucions autonòmiques. Els partidaris de dotar de més poder cada un dels consells (els insularistes) semblaven, així, ofegats per una pràctica institucional i política molt més balearista. En altres paraules, el Govern balear controlava la major part del pressupost i de les competències, i no cedia poder significatiu als tres consells insulars (n'hi ha un per Mallorca, un altre per Menorca i un conjunt entre Eivissa i Formentera).

La reivindicació insularista havia estat una constant entre els anys de la transició i el 1983. Des d'aquest any, els successius governs conservadors taparen la reivindicació insularista. Semblava una qüestió tancada. Així ho semblava, fins el 1995. Aquell any UM aconseguí, gràcies al pacte entre PSIB, PSM, UM i EU, la presidència del Consell de Mallorca, que recaigué en Maria Antònia Munar. Durant tota la legislatura (1995-1999) Munar va expressar sense embuts que era imprescindible que Mallorca comptàs amb el "seu propi Govern", que hauria de créixer en competències i pressupost a costa de l'*aprimament* del Govern balear. Cal considerar, a més, que UM, com a partit convençudament insularista, nega l'existència d'una entitat conjunta balear. Entre 1995 i 1999 l'insularisme d'UM no es concretà més que en un conjunt de mesures simbòliques (oficialització de l'himne i de la

Maria Antònia Munar, màxima representant d'Unió Mallorquina, és la presidenta del Consell de Mallorca des de l'any 1995. Durant aquests anys, l'objectiu fonamental del seu partit ha estat fer del Consell que encapçala "el vertader govern de Mallorca".

Diada de Mallorca, per exemple) perquè el Govern balear, en mans del PP i sota la presidència de Jaume Matas, no cedí poder de manera significativa.

Les eleccions de 1999 varen significar el gran tomb. UM pactà la reedició del Pacte de Progrés que li permetia mantenir la presidència del Consell mallorquí i les àrees de més pes polític. Cultura i altres àrees es reservaven per al PSM, i la resta de partit coalitzats (PSIB, EU i Els Verds) es limitaven a prestar el seu suport de manera automàtica, sense qüestionar-se res. Alhora UM feia valer els seus únics tres diputats (de 33 elegits per Mallorca i dels 59 de Balears) com a clau per a la confecció del Govern balear entre PSIB, PSM, EU i Els Verds. És a dir, UM no entrà en l'executiu balear, però sí que va introduir en el Pacte de Progrés la reivindicació fonamental del seu insularisme: la reestructuració institucional per convertir el Consell en el "vertader govern de Mallorca". És a dir,

una nova llei que donàs més preeminència política, econòmica i protocol·lària als consells. Era la Llei de Consells.

Després de no pocs estira-i-arrosses, finalment el Parlament balear aprovà la llei la tardor de 2000. Però al desembre el Govern espanyol va presentar un recurs al Constitucional. El passat dia 18 de maig, finalment, el Constitucional aixecava la suspensió. Caldrà ara esperar la sentència definitiva, però mentrestant això significa que durant aquesta legislatura els consells podran assumir totes les competències previstes en la llei i UM gaudirà dels ressorts per convertir, a la fi, el Consell en el Govern de Mallorca.

El Govern de Mallorca. Què vol dir exactament la pretensió d'UM, i que ara podrà posar en pràctica, que el Consell sigui el Govern de Mallorca?

En síntesi es tracta d'una profunda reorganització politicoadministrativa per

dotar de major agilitat la institució. Una reorganització que és imprescindible si de veres es vol que els consells –i en particular el de Mallorca– assumescen més competències, doblers i, per tant, més poder.

Es tracta d'un pacte polític entre UM i la resta del Pacte de Progrés que, en resum, consisteix a reduir progressivament el poder del Govern balear, que tendirà a controlar menys pressupost, i, en relació inversament proporcional, els consells insulars aniran creixent en pressupostos, competències i poder.

Durant els anys dels governs conservadors, els consells reberen poques i mal dotades transferències de competències. En aquell moment, per tant, una reorganització insularista, és clar, no tenia gaire sentit. Tampoc no la demanava ningú. Amb la Llei de Consells tot canvia. Reorganització, doblers i competències són les tres parts d'un tot que, al capdavant, configurarà un ens de govern insu-

lar. Gràcies al Pacte de Progrés els consells en general i el de Mallorca en particular tendran més competències, més pressupost (el de Mallorca, enguany, suma uns 18.000 milions de pessetes, xifra que sens subte s'incrementarà considerablement l'any que ve), més personal, més burocràcia, més responsabilitat, més poder polític..., i tot plegat superarà els estrets marges propis de l'administració local. D'aquí se'n deriva la pretensió d'Unió Malorquina de dotar els diversos consells de contingut autòndmic.

Així, el projecte d'UM converteix l'organigrama del govern insular de Mallorca en un clònic d'un govern autòndmic. El Consell funciona a partir del plenari, com sempre. Però si fins ara el "govern" del consell era format per comissions presidides segons la representació al plenari (igual que passa en les diputacions de la península), amb la Llei de Consells, el president (en aquest cas la presidenta) té la facultat de nomenar tot un govern, sigui electe o no, que funcioni igual com un govern autòndmic. Els consellers no electes tendran dret a veu, però no a vot, en el plenari. Igual que passa amb els governs autòndmics, els membres del qual que no són electes tampoc no tenen dret de vot en el plenari.

Òbviament hi ha altres característiques noves, però aquesta, la possibilitat de crear governs insulars de nomenament presidencial, és la gran diferència amb la situació anterior i permet, al capdavall, operar igual que els governs autòndmics.

JOAN CELIA
Maria Antònia Vadell, del PSM, és vicepresidenta de l'actual "govern de Mallorca".

El govern nacionalista. L'actual "govern de Mallorca" el comparteixen UM i el PSM. Efectivament, d'acord amb el Pacte de Progrés, i el consegüent repartiment d'àrees de responsabilitat, signat el juliol de 1999, el govern del Consell mallorquí és estrictament nacionalista en raó del pacte, i UM i el PSM reben el suport automàtic, en el ple, dels diputats-consellers del PSIB, d'EU i d'Els Verds.

A més dels electes d'UM i PSM, Munar ha nomenat tot un seguit de càrrecs que han funcionat fins ara com a simples assessors. Amb la posada en fun-

cionament de la Llei de Consells podran ser nomenats formalment com a consellers insulars. La remodelació segurament serà immediata, i la resolució dependrà d'un acord entre UM i PSM per determinar el nombre de conselleries i les persones que les ocuparan. Encara que per ventura hi haurà algun canvi, el futur govern de Mallorca no serà molt diferent a l'actual i continuarà format per dotze persones.

La presidenta, com és conegut, és Maria Antònia Munar (UM). La primera vicepresidenta i responsable de Cultura i Patrimoni és Maria Antònia Vadell (PSM). El segon vicepresident i responsable de Transport és Antoni Pascual (UM). El portaveu i conseller de presidència és Miquel Nadal (UM). Rafel de Lacy (UM) és el responsable d'Urbanisme, que, com que no és electe, tenia rang d'assessor. Igual condició tenia Josefina Sintès (UM), responsable de Serveis Socials. També és assessor Miquel Àngel Borràs (UM), titular de Medi Natural. Tampoc no és electe el responsable d'Hisenda i Pressupostos, Miquel Àngel Flaquer (UM). El responsable d'Esports, Mateu Sedano (UM), també és assessor, i per tant no electe. De l'àrea de Cooperació s'encarrega Josep Gomila (PSM), conseller amb vot. Igual condició tenen Antoni Alorda (PSM), responsable de Funció Pública, i Bernat Aguiló (PSM), d'Economia.

D'aquí no res, doncs, a aquestes persones, o d'altres, formaran el primer Govern insular de Mallorca.

Miquel Payeras

ESPA MOMA

Us convida al musical

'Song time amb sondheim'

Cançons de Stephen Sondheim (escriptor de les lletres de West Side Story)

Dijous 7 de juny, a les 22.30 h

Promoció per als lectors d'EL TEMPS 2 x 1

Paga una entrada i te'n regalem una altra

ESPAI MOMA. Carrer Platero Suárez, 11 baix. València. Tel. 963 654 920

